

Negrib universitāti – monstru

Jānis Vētra, Augstākās izglītības padomes priekšsēdētājs:
– Akadēmiskās sabiedrības viedokļu apritē ir arī pavisam konkrēti priekšstati par nepieciešamajām pārmaiņām Latvijas augstākās izglītības sistēmā. Reformas būtība: Latvijas Universitātes jēdziena saturiska un organizatoriska paplašināšana, tajā ietverot visas valsts dibinātās augstskolas, kas realizē zinātnē sākotnās studiju un pētnieciskās programmas. Reformas procesā nav pareizās un nepareizās augstskolas, visas ir līdzvērtīgas jaunās LU veidotājas. Ja augstskolas identitāte dominē teritoriālā piesaistē, tās

ar pašvaldības ziņu un valdības piekrišanu var kļūt par pašvaldības augstskolām vai piekrist nodošānai privatizācijai.
(No atklātās vēstules Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim 2009. gada 10. septembrī)

Zane STANKEVIČA, tālr. 67886827

Apzinoties, ka augstākās izglītības sistēma ir nonākusi uz nenovēršamu pārmaiņu sliekšņa, tās speciālisti sākuši ģenerēt idejas par to, kā būtu jāattīstās. Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) Augstākās izglītības departamenta direktore Gita Rēvalde jau septembra sākumā norādīja, ka «šis gads varētu būt

pārmaiņu gads, kad augstskolu skaits samazinātos». Par to, ka augstākajā izglītībā gaidāmas radikālas pārmaiņas, liecina arī pašu augstskolu pārstāvju piedāvātie varianti. Lielāko rezonansi izraisījis Augstākās izglītības padomes priekšsēdētāja Jāņa Vētras priekšlikums veidot vienu lielu Latvijas Universitāti, kurā būtu apvienotas visas valsts augstskolas, reģionālās

Ivars Knēts, Rīgas Tehniskās universitātes rektors:
– Latvijā ir sešas universitātes, ap kurām jākoncentrē visa pārējā izglītība. Reģionālās augstskolas varētu veidot par pašvaldību finansētām augstskolām. Vienlaikus nevajadzētu veidot filiāles ar programmām, kuras jau iespējams apgūt reģionālajās augstskolās. Ja filiāle nespēj piedāvāt neko jaunu, dublēšanās nav vajadzīga. Ir jāveicina starpuniversitāšu sadarbība un racionāli jāizmanto Eiropas struktūrfondi – nevis izspēlēt tos absolūti visām augstskolām, bet tām, kuras var vērtēt ar izcilību.

Aleksejs Naumovs, Latvijas Mākslas akadēmijas rektors, Latvijas Mākslas augstskolu asociācijas pārstāvis:
– Nedemokrātiski ir ne ar vienu nekonsultētiem ar apvienot visas augstskolas. Reformas ir vajadzīgas, bet ne tā, kā tas notiek tagad. Māksla ir konkurētspējīga nozare. Mūzika, mākslas darbi – tā ir Latvija. Es nezinu, ar ko citu tagad mēs varam sevi identificēt. Mums [mākslas augstskolām] šī apvienošana

nozīmētu iznīcināšanu. Domāju, ka te notiek kaut kāda naudas pārdale – vispirms apvienot visu un tad dalīt struktūrfondu naudu. Tas ne sevišķi smuki izskatās.

Arvids Barševskis, Daugavpils universitātes rektors:
– Reformu vajadzētu sākt ar galvaspilsētu, kur ir vislielākais augstskolu un koledžu skaits. Varbūt būtu atbalstāma Rīgas universitātes izveide, bet noteikti jāattīstās augstākā izglītība reģionos. Nevar salikt visu vienā monstrā, kas varētu bez konkurences mierīgi dzīvot. Saprotu, ka Eiropas struktūrfondus ir svarīgi koncentrēt vienās rokās, bet šādā gadījumā reģionālās

augstskolas visai ātri varētu tikt aizklāpētas ciet – man ir lielas bažas, ka no šīm vienām rokām tālāk nauda neatnāks. Ar šo projektu augstākā izglītība reģionos varētu beigties.

augstskolas veidojot par filiālēm. Pret šādu ideju iebilst teju visas pārējās valsts augstskolas, norādot, ka šādā gadījumā izzustu konkurence augstākajā izglītībā. Vienlaikus vairāku augstskolu rektori pauduši bažas, ka aiz grandiozās universitātes idejas tiek slēpta vēlme pārdalīt Eiropas struktūrfondu līdzekļus, kas pēc dramatiskā valsts finansējuma samazinā-

šanas ir palikuši vienīgā iespēja iegūt līdzekļus attīstībai. Rektori raizējas, ka, izveidojot vienu lielu augstskolu, finansējums līdz reģioniem vairs nenonāktu vispār. Daudz lielāku atbalstu rektoru vidū gūst ideja augstākās izglītības reformu balstīt uz šobrīd esošajām sešām valsts universitātem, veidojot spēcīgas, savstarpēji konkurējošas augstskolas un tādējādi no-

drošinot izglītības centrus arī reģionos.

Septembra sākumā vairāki augstākās izglītības un zinātnes pārstāvji, kā arī divi Latvijas eksprezidenti nosūtījuši Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim vēstuli ar aicinājumu nekavējoties sākt strukturālas pārmaiņas augstākajā izglītībā. Premjers uzdevies ekonomikas ministram Artim Kamparam izveidot

darba grupu, lai tā izstrādātu reformas augstākās izglītības un zinātnes konkurētspējai. Izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koļe šajā darba grupā būš tālāki viņa vietniece. LU rektors Mārcis Auziņš šodien plāno T. Koļi iepazīstināt ar savu ieskatu par trim iespējamajiem augstākās izglītības attīstības scenārijiem. Tie varētu saskanēt ar J. Vētras piedāvāto modeli. ■